

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Uusi lastensuojelulaki

Hallitussihteeri Eeva Kangasniemi, STM

Valmisteluvaiheet

- Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmä 5.1.2005 – 31.3.2006
- Asiantuntijoiden kuuleminen keväällä 2005
- Lastensuojelun kehittämisohjelman kehittämisehdotukset v. 2005
- Kokonaisuudistustyöryhmän ehdotukset julkistettiin 16.5.2006 (STM Selvityksiä 2006:25)
- Lausunnot kesäkuussa 2006 (noin 80 kpl)
- Hallituksen esitys (HE 252/2006) eduskuntaan 3.11.2006
- Valiokuntien mietinnöt ja lausunnot (StVM 59/2006, PeVL 58/2006, LaVL 22/2006, SiVL 22/2006)
- Lakiehdotukset hyväksytyt 14.2.2007
- Laki voimaan 1.1.2008

Lastensuojelulain uudistamisen tavoitteita

- ⇒ Lapsen edun ja oikeuksien huomioon ottaminen entistä paremmin lastensuojelua toteutettaessa
- ⇒ Lapsen ja hänen perheensä tarvitsemien tukitoimien ja palvelujen turvaaminen
- ⇒ Viranomaisten yhteistyön parantaminen
- ⇒ Ongelmiin puuttuminen entistä varhaisemmin
- ⇒ Tuen vaikuttavuuden parantaminen
- ⇒ Lapsen ja vanhempien oikeusturvan parantaminen erityisesti lastensuojelun päätöksenteossa

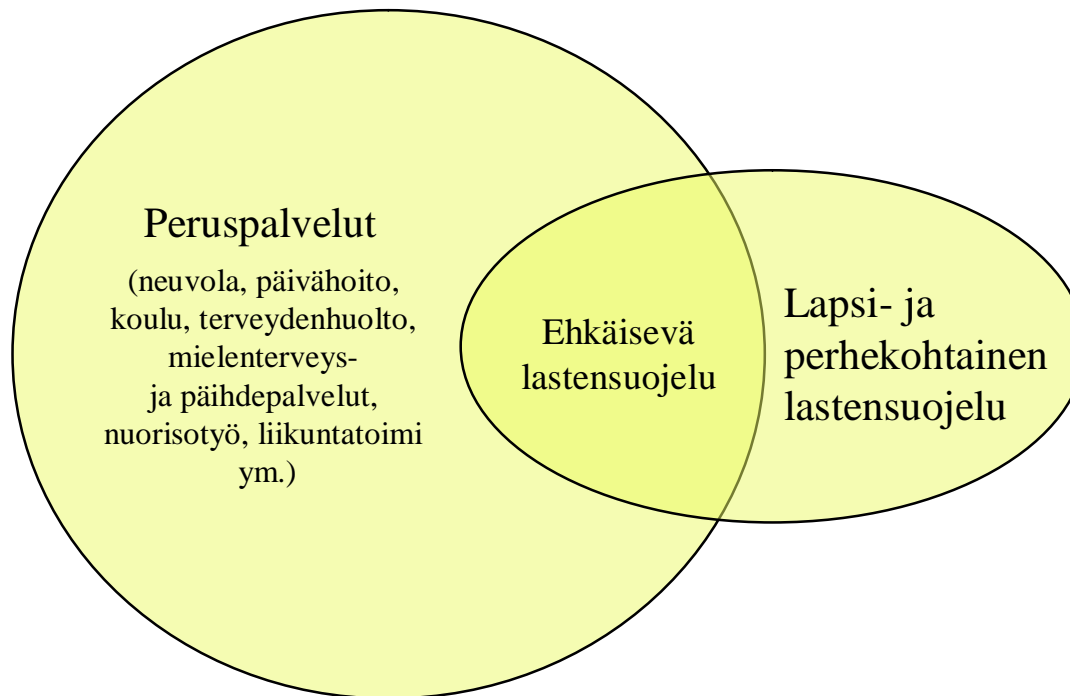
SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Lastensuojelulain rakenne

- 1 luku. Yleiset säännökset
- 2 luku. Lasten hyvinvoinnin edistäminen
- 3 luku. Lastensuojelun järjestäminen
- 4 luku. Lapsen osallisuus
- 5 luku. Lastensuojeluasiakkuuden alkaminen
- 6 luku. Menettelysäännöksiä
- 7 luku. Avohuolto
- 8 luku. Lapsen kiireellinen sijoitus
- 9 luku. Huostaanotto
- 10 luku. Sijaishuolto
- 11 luku. Rajoitukset sijaishuollossa
- 12 luku. Jälkihuolto
- 13 luku. Valvonta
- 14 luku. Asian käsittely hallintotuomioistuimessa
- 15 luku. Muutoksenhaku
- 16 luku. Erinäiset säännökset
- 17 luku. Voimaantulosäännökset

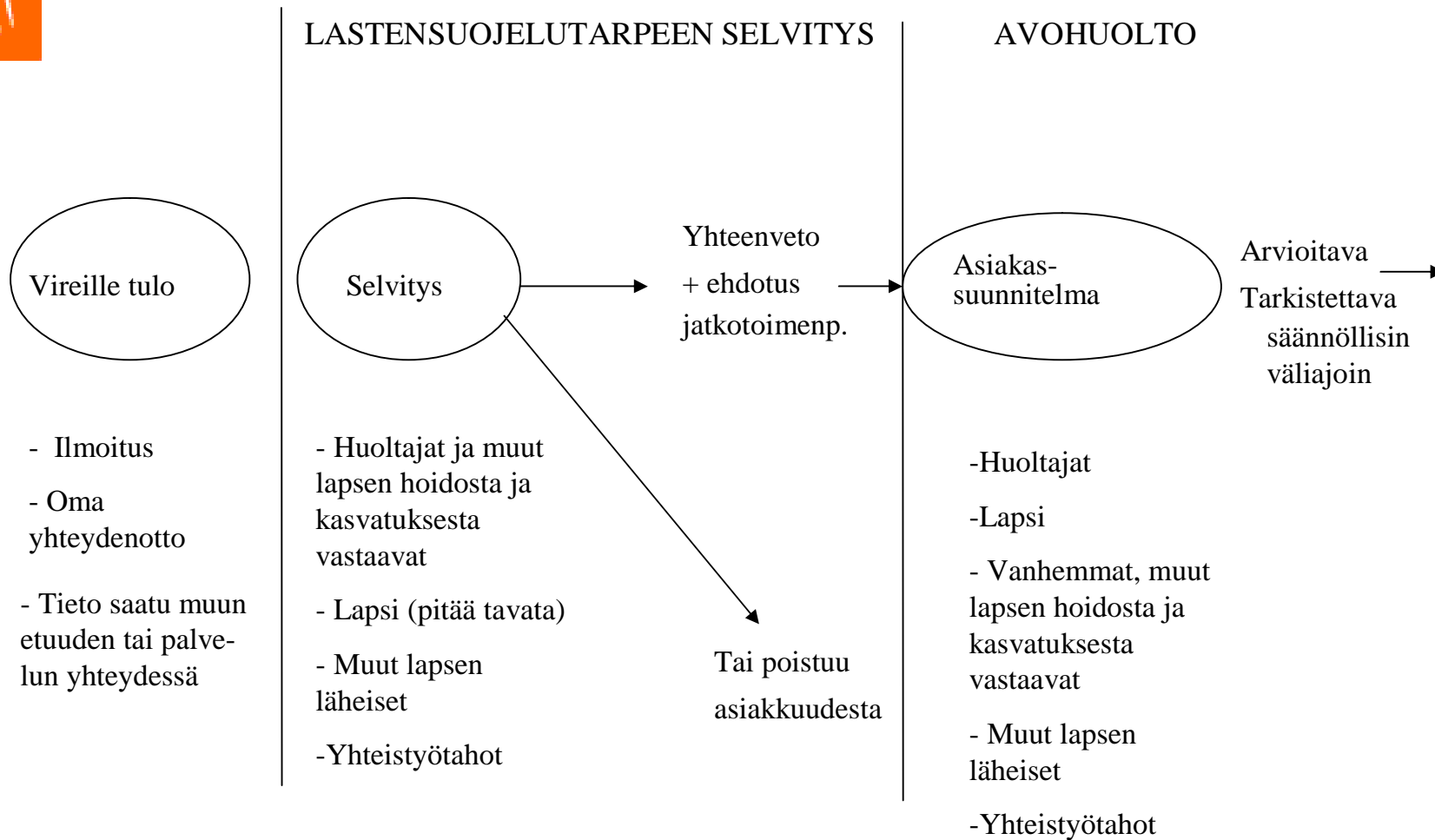
Lastensuojelun kokonaisuus

> Lastensuojelun suunnitelma (12 §)

LASTENSUOJELUN ASIAKASPROSESSIN ALKUVAIHE

Lastensuojelun keskeiset periaatteet (4 §)

- Vanhempien, huoltajien sekä muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden tukeminen
- Ongelmien ehkäisy ja varhainen puuttuminen
- Ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu
- Avohuollon ensisijaisuus, ellei lapsen etu muuta vaadi
- Kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä
- Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä

Lapsen osallisuuden vahvistaminen

- Oikeus tietoon ja mielipiteiden ilmaisemiseen (5 §)
- Lapsen mielipiteen selvittämisen, kuulemisen ja puhevallan käytön täsmentäminen todellisuudessa toteutuviksi ja lapsen osallisuuden turvaaviksi oikeuksiksi (20 ja 21 §)
- Edunvalvojan määrääminen lapselle ristiriitatilanteissa (22 §)
- Menettelysäännökset kuten lapsen tarpeista lähtevä alkuarviointi (27 §) ja lapsen tapaaminen (29 §)
- Lapsen tuen tarpeen tutkiminen vastoin huoltajien tahtoa eräissä tilanteissa hallinto-oikeuden luvalla (28 §)

Päätöksentekojärjestelmän uudistaminen

- Tavoitteena asiantuntemuksen ja puolueettomuuden parantaminen päätöksenteossa
- Valmisteluvaiheessa lastensuojelun asiantuntijaryhmä
- Tahdonvastaisissa huostaanottoasioissa ensivaiheen päätöksenteko hallinto-oikeudessa kunnan viranhaltijan hakemuksesta
- Oikeusturvan kannalta tärkeissä lastensuojeluasioissa johtava viranhaltija tekee päätöksen sosiaalityöntekijän valmisteltua asian
- Suora valitusoikeus viranhaltijapäätöksestä hallinto-oikeuteen
- Muissa lastensuojeluasioissa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä
- Hallintotuomioistuinkäsittelyä koskevia menettelysäännöksiä mm. lapsen kuulemisesta ja avustamisesta, valmisteleavasta suullisesta käsittelystä ja väliaikaisista määräyksistä

Eduskunnan 14.2.2007 hyväksymä lausuma

”Eduskunta edellyttää, että hallitus **seuraa** lapsen huostaanottoa koskevan päätöksenteon toimivuutta ja että hallitus **tarvittaessa ja mahdollisimman ripeästi valmistelee** ehdotuksen sellaisen lastensuojelua tehostavan päätöksentekomenettelyn käyttöönotosta, että päätöksen tahdonvastaisesta huostaanotosta tekee moniammatillinen toimielin, joka perustettaisiin esimerkiksi kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien yhteyteen.”

Muita keskeisiä uusia säännöksiä

- Ilmoitusvelvollisuus poliisille eräiden lapseen kohdistuneiden rikosten epäilystä (25 §:n 6 momentti)
- Huostaanotetun lapsen vanhemmille oma kuntoutumissuunnitelma (30 §:n 3 momentti)
- Lapsen läheisverkoston kartoittaminen ennen kodin ulkopuolista sijoitusta (32 §)
- Sijaishuoltoapaikan valintakriteerit (50 §)
- Laitoshuollon paikka- ja henkilöstömitoitukset lakiin (59-60 §)
- Jälkihuoltovelvoitteen täsmentäminen ja laajentaminen (75-76 §)
- Itsenäistymisvaroja koskevat säännökset (77 §)
- Toiseen kuntaan sijoitetun lapsen palvelujen (liittyvät lait) ja valvonnassa tarvittavan tiedonkulun turvaaminen (78-79 §)